

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3To/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 9519100047
Dátum vydania rozhodnutia: 22.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9519100047.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na verejnom zasadnutí konanom 22. januára 2020 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného I. W. a spol., prejednal odvolania podané prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovanými I. W., T. U. a R. F. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/5/2019 z 22. mája 2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/5/2019 z 22. mája 2019 v časti

- vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, týkajúcom sa obžalovaného I. W.
- v celom výroku o treste týkajúcom sa obžalovaného T. U.
- vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, týkajúcom sa obžalovaného R. F..

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovanému I. W., nar. XX. R. XXXX v Q., trvale bytom V. W. C., L. C.. XXXX/X

u k l a d á

Podľa § 276 ods. 4 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec

- v časti týkajúcej sa výroku o treste uloženého obžalovanému T. U. a
- v časti týkajúcej sa len výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu uloženého obžalovanému R. F. v r a c i a Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z a m i e t a ako nedôvodné.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“), sp. zn. BB-3T/5/2019 z 22. mája 2019 boli obžalovaní I. W., T. U. a R. F. uznaní za vinných zo spáchania zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona pre skutok, že:

- obv. I. W., v časovom období najneskôr od mesiaca január roku 2013 do konca mesiaca august roku 2013, so zámerom obchádzania daňovej povinnosti, konkrétne odvádzania spotrebnej dane z tabakových výrobkov a dane z pridanej hodnoty v súvislosti s prevádzkovaním daňového skladu spoločnosti A., s. r. o., so sídlom Q. XXX/X, XXX XX V. W. C., IČO:XX XXX XXX, ktorej je jediným konateľom a spoločníkom, nachádzajúceho sa v N., časť S.. XXXX doviezol za časové obdobie december 2012 až august 2013 u F. a S. C. na vyššie uvedenú spoločnosť A., s.r.o. a na spoločnosť H. T., s.r.o., so sídlom G. X, XXX XX V., IČO: XX XXX XXX, ktorej obchodné meno využíva na svoje rôzne aktivity, prostredníctvom rôznych špedičných a prepravných spoločností do skladov na území Slovenskej republiky tabakovú surovinu v množstve najmenej 84.800 kg, ktorú následne prostredníctvom rôznych osôb a vozidiel po častiach navážal do uvedeného daňového skladu, kde bola táto tabaková surovina prostredníctvom ďalších osôb spracovaná - narezaná na rezacom stroji na tabak značky Hauni KTA 400 - KTZA, rok výroby 1967 a ďalej už ako tabak na fajčenie nabalovaný do spotrebiteľských balení tabaku pod rôznymi obchodnými názvami, napr. Y. T., Y. H. N., C., a pod., ktorý bol následne ním samotným ako aj prostredníctvom obv. T. U., ktorý je jediným konateľom a spoločníkom spoločnosti H. Z., s.r.o., so sídlom Q. XXX/X, V., IČO: XX XXX XXX, obv. R. F., ktorý je jediným konateľom a spoločníkom spoločnosti F. J., s.r.o., so sídlom T. XXX/X V. W. C., IČO: XX XXX XXX, a taktiež ďalších osôb distribuovaný do širšej siete odberateľov na území L. C., pričom oficiálne do daňových priznaní predkladaných prostredníctvom splnomocnených osôb v mene spoločnosti A. M., s.r.o. príslušným správcom dane za jednotlivé zdaňovacie obdobia uvádzal len malú časť tabakových výrobkov z množstva skutočne uvedeného do daňového voľného obehu, konkrétne podľa daňových priznaní na spotrebnú daň z tabakových výrobkov podaných za obdobie január 2013 až august 2013 malo byť uvedených do daňového voľného obehu len 1.824,39 kg tabakových výrobkov, z ktorých bola zaplatená spotrebná daň z tabakových výrobkov vo výške 129.732,38 € a podľa daňových priznaní na daň z pridanej hodnoty za obdobie január 2013 až august 2013 bola zaplatená za uvedené množstvo tabakových výrobkov daň z pridanej hodnoty vo výške 33.895,39 €, avšak mimo uvedeného priznaného množstva tabakových výrobkov menovaní obvinení v skutočnosti za uvedené obdobie uviedli bez príslušných daňových dokladov do daňového voľného obehu prostredníctvom spoločnosti A. M., s.r.o. 4.927,24 kg tabakových výrobkov, spoločnosti H. Z., s.r.o. 57.930,57 kg tabakových výrobkov a prostredníctvom spoločnosti F. J., s.r.o. 24.211,81 kg tabakových výrobkov, teda spolu 87.069,62 kg tabakových výrobkov, z ktorých mala byť odvedená spotrebná daň z tabakových výrobkov vo výške 6.191.520,68 € a daň z pridanej hodnoty vo výške 1.553.291,64 €, čím všetci traja obvinení konali v rozpore s § 11 ods. 1 zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov a v rozpore s § 19 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, na základe čoho za zdaňovacie obdobia január 2013 až august 2013 skrátili spotrebnú daň z tabakových výrobkov vo výške 6.191.520,68 € a daň z pridanej hodnoty vo výške 1.553.291,64 €, teda celkovo skrátili daň vo výške 7.744.812,32 € v neprospech štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Za spáchanie tohto zločinu Špecializovaný trestný súd uložil:

obžalovanému I. W.

Podľa § 276 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na výkon trestu odňatia slobody bol menovaný zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. c) Trestného zákona mu súd prvého stupňa uložil aj trest prepadnutia veci:

- finančnej hotovosti v sume 87.040,- € (osemdesiatšesťtisícštyridsať eur), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L.- finančnej hotovosti v sume 2.485,- € (dvetisícštyristoosemdesiatpäť eur), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L.a rozhodol podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona tak, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

obžalovanému T. U.

Podľa § 276 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona a s prihliadnutím na ponúknutú záruku na nápravu obvineného od dôveryhodnej osoby - starostu obce V. K. T. nar. XX.XX.XXXX bytom V. XXX, trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona menovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. c) Trestného zákona mu súd prvého stupňa uložil aj trest prepadnutia veci:

- finančnej hotovosti v sume 950,- € (deväťstopäťdesiat eur), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L.- finančnej hotovosti v sume 23.535,- € (dvadsaťtritisícpäťstotridsaťpäť eur), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L.- finančnej hotovosti v sume 1.655,- € (jedentisícšesťstopäťdesiatpäť eur), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L.
- finančnej hotovosti v sume 47.379,- € štyridsaťsedemtisícristo-sedemdesiatdeväť eur), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L.- finančnej hotovosti v sume 9.712,40 € (deväťtisícšesťstodvanásť eur štyridsať eurocentov), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L.a rozhodol podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona tak, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

obžalovanému R. F.

Podľa § 276 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona menovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. c) Trestného zákona mu uložil aj trest prepadnutia veci:

- finančnej hotovosti v sume 2.005,- € (dvetisícpäť eur), zložená na účte Špecializovaného trestného súdu, IBAN: L. a rozhodol podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona tak, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

+ + +

Proti tomuto rozsudku podali riadne a včas odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) - (č. l. 6068, 6099), obžalovaný I. W. (č. l. 6080, 6097, 6131-6136, 6164-6165, 6169-6173), obžalovaný T. U. (č. l. 6068, 6094-6096, 6111-6112) a obžalovaný R. F. (č. l. 6080, 6114, 6169-6173).

Prokurátor v odvolaní argumentoval nasledovne: „U obž. W. neboli zistené okolnosti, ktoré by umožňovali postup podľa § 39 Trestného zákona. Čo sa týka ponúknutých záruk, tieto nespĺňajú zákonom vyžadované predpoklady. Chýba akákoľvek konkretizácia prevýchovných postupov voči obžalovanému. Podľa názoru súdu postačuje obžalovanému uložiť aj trest kratšieho trvania - konkrétne na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby. U obž. U. a obž. F. súd konštatoval okolnosti prípadu umožňujúce mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 ods. 1 Trestného zákona a to tak v

zmysle okolností prípadu, ako aj, najmä u obž. U., pomerov páchatelia. Obaja boli „akýmisi výkonnými príporčíkmi“ vôle obž. W.". Na ziskoch sa s vysokou pravdepodobnosťou podieľali vo výrazne menšom rozsahu než obž. W.. Obaja obžalovaní majú stabilizované rodinné prostredie, pričom realnosť ich prevýchovy naznačujú i vo veci poskytnuté ponuky na prevzatie záruk na nápravu obžalovaných. Pokiaľ ide o obž. U., starosta obce dostatočne konkretizoval ponúknuté prevzatie záruky, ako o ňom hovorí § 4 ods. 4 Trestného poriadku, pričom súd ponúknutú záruku akceptoval. Obž. U. sa v celej veci angažoval výraznejšie ako obž. F. a preto súd považoval tresty odňatia slobody rovnaké, za primerané. U obžalovaných T. U. a R. F. v žiadnom prípade, v čase rozhodovania, neexistovali také poľahčujúce skutočnosti, ktoré by v konečnom dôsledku umožňovali mimoriadne zníženie trestu tak, ako to má na mysli ust. § 39 ods. 1 Trestného zákona. Vyššie uvedené okolnosti, ktorými súd argumentoval pri použití zmierňovacieho ust. § 39 ods. 1 Trestného zákona nemožno samo o sebe subsumovať pod také okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali použitie vyššie spomenutého ustanovenia. Nižšia miera účasti na zisku a podriadenosť vo vzťahu k obž. I. W. nie sú okolnosťami prípadu, ktoré by podmienovali použitie zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona. Treba zdôrazniť, že obžalovaní spáchali trestnú činnosť vo veľkom rozsahu - skrátenie dane predstavovalo 7.744.812,32 €, čo veľmi výrazne presahuje rámec veľkého rozsahu. Považujem za nevyhnutné, aby súd z hľadiska generálnej a individuálnej prevencie, uložil obžalovaným nepodmienečné tresty odňatia slobody vo vyššej výmere. Skutková podstata zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 Trestného zákona pritom hovorí o veľkom rozsahu, nie sú preto na mieste úvahy súdu o odhade zväčšenia majetku obžalovaných a preto striktne vychádzať práve z rozsahu. V súčasnej dobe je nevyhnutné, vzhľadom na množstvo odhalených trestných činov tohto druhu, že takéto konanie nebude tolerované bez toho, aby bolo spravodlivo postihnuté. Navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu čo do výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol o uložení trestov odňatia slobody vo vyššej výmere:

- obž. I. W. trest odňatia slobody na dolnej polovici trestnej sadzby
- obž. T. U. a R. F. trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby. K ostatným uloženým trestom jednotlivým obžalovaným nemám výhrady".

Obžalovaný I. W. v odvolaní, prostredníctvom svojho obhajcu uviedol: „Obžalovaný od začiatku jeho trestného stíhania spolupracoval s OČTK, nijakým spôsobom nemaril vyšetrovanie a na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine. Čo sa týka spôsobenej škody tak štát si v tomto prípade neuplatnil jej náhradu. Mám za to, že súd v takomto prípade mohol uložiť trest aj pod dolnou hranicou trestnej sadzby tak, ako to urobil v prípade jeho spoluobžalovaných. Túto možnosť však súd pri obžalovanom W. nevyužil. Obžalovaní svojím vyhlásením ušetrili nášmu štátu čas a finančné prostriedky. Všetci boli stíhaní nerozdielne pre identický skutok, preto máme za to, že v prípade obžalovaného W. mal súd toto zohľadniť a ukladať trest pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu. V prípade vykonania hlavného pojednávania by sa vzhľadom na počet svedkov a dôkazov, ktorých vykonanie by prichádzalo do úvahy, jednalo o dlhý časový úsek, v ktorom by toto HP prebiehalo. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti si dovoľujem odvolaciemu súdu navrhnúť tomuto odvolaniu vyhovieť, rozsudok prvostupňového súdu zrušiť a vrátiť vec na nové konanie, prípadne uložiť obžalovanému miernejší trest pod dolnou hranicou trestnej sadzby". V doplnení odvolania uviedol: „Obžalovaný I. W. v súčasnosti žije usporiadaným rodinným životom so svojou družkou F. I. na adrese svojho trvalého bydliska v V. W. C. a spolu vychovávajú maloleté dieťa - jeden a pol ročnú dcérku W., o ktorú sa odsúdený riadne stará a ktorá je na svojho otca veľmi citovo naviazaná (rodný list maloletej zasielam v prílohe). Obžalovaný I. W. je riadne zamestnaný v spoločnosti W. s.r.o. v V. W. C. ako vedúci prevádzok s mesačným príjmom 1200,- € v hrubom a je hlavný živiteľ rodiny, pričom okrem bežných rodinných výdavkov finančne podporuje aj svoju matku M. U., ktorá vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav potrebuje aj dennú opateru. Družka obžalovaného F. I. je v súčasnosti na materskej dovolenke a poberá z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny rodičovský príspevok. Po nariadení výkonu trestu uloženého obžalovanému I. W. Špecializovaným trestným súdom vo výmere 7 rokov, príde celá rodina o živiteľa a družka obžalovaného bude musieť sama zabezpečovať všetky potreby rodiny. Je potrebné brať do úvahy ako výnimočnú okolnosť na strane obžalovaného I. W. aj tú skutočnosť, že maloletá dcéra ako aj družka obžalovaného, ktoré sú na odsúdenom veľmi citovo naviazané a sú mu oporou aj v týchto ťažkých

životných situáciách, by boli tak dlhým odlúčením (sedem rokov) od obžalovaného traumatizované a mohlo by to mať vážne následky aj na ich ďalší život. Vzhľadom na vyššie uvedené som toho názoru, že u obžalovaného I. W. existujú okolnosti rodinného charakteru (pomery páchatel'a), ktoré v jeho prípade odôvodňujú mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, pričom použitie trestnej sadzby ustanovenej v osobitnej časti trestného zákona je pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačovalo aj uloženie trestu kratšieho trvania, teda trestu pod dolnú hranicu trestu ustanoveného trestným zákonom. Je potrebné uviesť, že výkon trestu odsúdeného by mal v čo možno najmenšej miere poškodiť iných, pričom v tomto prípade prípadným výkonom trestu vo výmere sedem rokov uloženého mu Špecializovaným trestným súdom by došlo k poškodeniu rodiny odsúdeného v neprimeranej miere a spôsobilo by to neprimerané následky aj pre jeho maloleté dieťa. Obžalovaný I. W. sa k žalovanému skutku priznal už v prípravnom konaní, spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní a na hlavnom pojednávaní vyhlásil svoju vinu a svoje konanie oľutoval. Som toho názoru, že obžalovaný týmto svojím postojom k spáchanej trestnej činnosti preukázal, že si uvedomil protiprávnosť svojho konania a jeho následky. Vyššie uvedený kritický postoj obžalovaného I. W. k spáchanej trestnej činnosti, jeho priznanie k trestnému činu a jeho oľutovanie spolu so skutočnosťou, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, odôvodňujú podľa môjho názoru mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Máme za to, že prvostupňový súd mal aplikovať ust. § 39 ods. 2 písm. d, ods. 4 Trestného zákona. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní je zrejmé, že obžalovaný prostredníctvom obhajcu, krátkou cestou predložil poštové poukážky preukazujúce uhradenia spôsobenej škody, preto mal súd brať do úvahy existenciu poľahčujúcej okolnosti aj podľa § 36 písm. k) Trestného zákona. S ohľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-3T/5/2019 a podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku rozhodol sám rozsudkom tak, že obžalovanému I. W. uloží s použitím § 39 odsek 1 Trestného poriadku trest pod dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby". V ďalšom doplnení odvolania uviedol: „Osobitnou okolnosťou prípadu, podporujúcou opodstatnenosť mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona predstavuje aj dĺžka konania, ktorá nebola zavinená postojom obvineného, práve naopak. Skutky boli spáchané v mesiacoch od 10/2013, pričom za daného stavu orgány činné v trestnom konaní nevydali uznesenie o vznesení obvinenia bez meškania. Tým bolo zasiahnuté do práva na účinnú a včasnú obhajobu. V dôsledku tohto záveru je potom opodstatnené konštatovať porušenie primeranej dĺžky konania aj pri trvaní skoro šesť rokov, ako je tomu v predmetnej veci. Použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona sa otvára možnosť podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 49 a nasl. Trestného zákona, resp. podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom v zmysle § 51 a nasl. Trestného zákona". Obžalovaný navrhol aby „odvolací súd zrušil rozsudok prvostupňového súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, resp. aby sám rozhodol o uložení trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu s maximálnou skúšobnou dobou ako aj probačný a mediačný dohľad s primeranými obmedzeniami podľa úvahy súdu".

Obžalovaný T. U. v odvolaní uviedol: „K uloženému trestu chcem uviesť, že mám riadny trvalý pracovný pomer, som otcom dvoch maloletých detí. O maloleté deti sa riadne starám, ako aj o rodinu, pričom prakticky od inkriminovaného obdobia som nebol právoplatne odsúdený v inom konaní. Skutok sa mal stať v období mesiaca január 2013 až august 2013, a aj keď otázka viny a v tejto nadväznosti skutku a právnej kvalifikácie je pokrytá vyhlásením podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku predsa len sa domnievam, že vo vzťahu k mojej osobe je potrebné zohľadniť intenzitu narušenia formálnych znakov skutkovej podstaty zločinu skrátenej dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 Trestného zákona konaním z mojej strany. Zjednodušeným spôsobom povedané, predstavoval som len osobu, ktorá rozvážala časť suroviny tabaku, ktorý bol získaný „načierno", v akom rozsahu som túto surovinu rozviezol, to dnes už uviesť neviem. Vždy som odviezol len to a toľko, koľko mi bolo prikázané inými. Ja som neorganizoval dovoz tabaku, ani inú činnosť súvisiacu s vedením účtovníctva, pričom poukazujem na to, že bez takejto činnosti by som prakticky ja nemohol robiť rozvoz. Znamená to, že určite dôležitejšími osobami okrem spoluobžalovaných, podiel na všetkom nesú aj tie osoby, ktoré sú uvádzané v spise na č. l. 1-3 v trestnom oznámení KÚ finančnej správy, odbor závažnej colnej a daňovej kriminality, pobočka Stred. Nebyť obžalovacej zásady, aj moja pozícia by

zrejme bola iná. V súčasnosti žijem v manželstve s Mgr. X. U., rod. J., s ktorou sa staráme o dve maloleté deti. Poukázal som v priebehu konania aj na manželkin komplikovaný zdravotný stav. Pre odvolacie konanie chcem uviesť, čo od neho očakávam a to moju požiadavku, aby mi bol uložený taký trest, ktorý budem môcť vykonať na slobode. Je zrejme, čo konštatuje aj samotný súd vo svojom prvostupňovom rozhodnutí, že som to, čo sa stalo oľutoval a do dnes si neviem vysvetliť, prečo som konal spôsobom popísaným v napadnutom rozsudku. Bolo to zrejme v dôsledku toho, že som si neuvedomil vážnosť situácie, ktorú som aj ja rozvozom časti tabakovej suroviny spôsobil. Od inkriminovaného času (mesiac január 2013 do konca mesiaca august 2013) uplynulo viac ako šesť rokov, čo je čas pomerne dlhý. Pozerá sa na mňa ako na osobu, ktorá nebola súdne trestaná, pretože moje odsúdenie je staršieho dáta a je zahladené. Vo vzťahu k mojej osobe jednoznačne možno konštatovať, že k môjmu konaniu došlo v dôsledku nedostatku vedomostí a životných skúseností, aj keď som v tom čase mal 26 rokov. Mojm jednoznačným priznaním pred súdom prvého stupňa som napomohol súdu pri objasňovaní trestnej činnosti. Nepochybňoval som skutkové zistenia tak, ako tieto boli modifikované samotnou obžalobou. Nepochybne vo vzťahu k mojej osobe prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, ktoré pripustil aj prvostupňový súd, avšak sa domnievam, že na moju prevýchovu a nápravu by bol postačujúci aj trest, o ktorom som už vyššie písal a to trest taký, ktorý môžem vykonať na slobode. Nič som neorganizoval, nič som nevykonával z takých úkonov, ktoré viedli k následku aký nastal, pretože v podstate ako už bolo uvedené, bol som len šofér, ktorý časť suroviny rozviezol. Platná právna úprava umožňuje mi uložiť aj trest podmienený, pričom poukazujem na skutočnosť, že rozhodnutím súdu mi prepadli aj všetky finančné čiastky, ktoré boli u mňa nájdené v hotovosti. V prípravnom konaní som preukazoval ich pôvod, avšak orgány činné v prípravnom konaní moje dôvody neakceptovali. Išlo o peniaze, ktoré patrili mojim rodinným príslušníkom, s ktorými som z časti nakladal aj pre podnikateľské účely, pretože som bol konateľom obch. spoločnosti, ktorej predmetom podnikania bol nákup a predaj tovaru. Domáham sa preto aj preskúmania zákonnosti a odôvodnenosti uloženého trestu prepadnutia vecí v zmysle § 60 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Tak ako som poukázal aj v záverečnej reči obhajcu, z trestnej činnosti som nekoristil, nemal prospech, pretože o tomto som ani nerozhodoval. Intenzita môjho protiprávneho konania rozhodne nedosiahla takých rozmerov, aby bolo potrebné na mňa pôsobiť nepodmienečným výkonom trestu odňatia slobody. Doterajší priebeh konania

a súčasný stav vyvolaný rozhodnutím súdu je pre mňa veľkým ponaučením do ďalšieho života. Z obsahu napadnutého rozsudku, ako sa aj cituje v dovolaní vyplynulo, že celkovú neprimeranú dĺžku trestného konania nezavinili obžalovaní, ale príslušné OČTK, preto vzhľadom na to, že doba trvania trestného konania je už dlhšia než šesť rokov, je potrebné túto považovať aj z pohľadu rozhodovacej práce ESLP za výnimočnú a netolerovateľnú (vec ECKLE v. SRN, 1982), preto Špecializovaný trestný súd nemal zostať len pri konštatovaní tohto faktu, ale mal prikočiť k určitej kompenzácii porušenia práva na primeranú dĺžku konania podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to využitím všetkých takých prostriedkov, ktoré mu trestné právo poskytuje. Domáham sa aj preskúmania zákonnosti a odôvodnenosti uloženého trestu prepadnutia vecí v zmysle § 60 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Ničím nie je preukázaná bezprostredná príčinná súvislosť, že prepadnutá vec v zmysle dikcie zákona bola získaná trestným činom, alebo ako odmena za jeho spáchanie. V prípravnom konaní v tomto smere nebolo vykonané žiadne dokazovanie. Peňažné prostriedky patrili matke, starej matke a otcovi. Títo síce využili svojho práva nevypovedať ku skutku, avšak následne po takomto vypočutí poslali písomné prehlásenia o týchto peňažných prostriedkoch. K peňažným prostriedkom a ich prehláseniu vyšetrovateľ rodinných príslušníkov nevypočul. Nebolo teda realizované žiadne dokazovanie pre uloženie trestu prepadnutia vecí".

Obžalovaný R. F. v odvolaní, prostredníctvom svojho obhajcu uviedol:

„Od začiatku trestného stíhania spolupracoval s OČTK, nijakým spôsobom nemaril vyšetrovanie a na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine. Doposiaľ nebol súdne trestaný a vedie v súčasnosti riadny život. Sám obžalovaný W. pred súdom uviedol, že tento celý obchod bol jeho nápad, ktorý on riadil. R. F. bol do toho zaangažovaný ako rodinný príslušník a intenzita jeho protiprávneho konania nedosahovala takých rozmerov, aby bolo na neho potrebné pôsobiť nepodmienečným trestom odňatia slobody na 4 roky. Stará sa o celú svoju rodinu, spláca 3 úvery a trest odňatia slobody by dostal jeho rodinu do nezvrátiteľných dlhov. Navrhujem tomuto odvolaniu vyhovieť, zrušiť rozsudok prvostupňového súdu a

vrátiť mu vec na nové konanie, prípadne uložiť obžalovanému trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby a to do maximálnej možnej miery". V doplnení dovolania, okrem už inými slovami zopakovania vyššie uvedeného, argumentoval nasledovne: „Osobitnou okolnosťou prípadu, podporujúcou opodstatnenosť mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona predstavuje aj dĺžka konania, ktorá nebola zavinená postojom obvineného, práve naopak. Skutky boli spáchané v mesiacoch od 10/2013, pričom za daného stavu orgány činné v trestnom konaní nevydali uznesenie o vznesení obvinenia bez meškania. Tým bolo zasiahnuté do práva na účinnú a včasnú obhajobu. V dôsledku tohto záveru je potom opodstatnené konštatovať porušenie primeranej dĺžky konania aj pri trvaní skoro šesť rokov, ako je tomu v predmetnej veci. Použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona sa otvára možnosť podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 49 a nasl. Trestného zákona, resp. podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom v zmysle § 51 a nasl. Trestného zákona". Obžalovaný navrhol aby „odvolací súd zrušil rozsudok prvostupňového súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, resp. aby sám rozhodol o uložení trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu s maximálnou skúšobnou dobou, ako aj probačný a mediačný dohľad s primeranými obmedzeniami podľa úvahy súdu".

Z podaných odvolaní je zrejmé, že prokurátor podal odvolanie len proti výroku o treste odňatia slobody voči všetkým trom obžalovaným s tým, že sa domáha uloženia prísnejších nepodmienečných trestov odňatia slobody, ďalšie časti výroku o treste ani u jedného z obžalovaných nenapadol.

Obžalovaný I. W. svojím odvolaním napadol len výrok o treste odňatia slobody.

Obžalovaný T. U. odvolaním napadol výrok o treste odňatia slobody, ale aj výrok o treste prepadnutia veci.

Obžalovaný R. F. svojím odvolaním napadol len výrok o treste odňatia slobody.

+ + +

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že všetci traja obžalovaní priznali vinu v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (č. l. 6060) a že súd I. stupňa postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie všetkých troch obžalovaných a podľa § 257 ods. 2 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu akom obžalovaní priznali spáchanie skutku sa nevykoná a súd vykoná iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste (č. l. 6061).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že výrok o vine je vo vzťahu ku všetkým trom obžalovaným právoplatný a preto najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku len zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzali. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné a odvolania obžalovaného I. W., obžalovaného T. U. a obžalovaného R. F. sú dôvodné.

+ + +

Obžalovaný I. W. sa odvolaním domáhal uloženia miernejšieho trestu odňatia slobody „pod dolnú hranicu trestnej sadzby".

Odvolací súd dospel k záveru, že aj u obžalovaného I. W., podobne ako u spoluobžalovaných T. U. a R. F. je možné, s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, ukladať test za použitia ust. § 39 ods. 1 Trestného zákona.

V prvom rade je potrebné uviesť, že páchatel, ktorý sa prizná k trestnému činu a jeho spáchanie úprimne oľutuje (v predmetnej veci vo vzťahu k obžalovanému I. W. je to splnené), prejavuje tým istú dávku racionality (zväčša pod ťarchou dôkazov), ale aj uvedomelosti. Nielenže tak formálne „získava" poľahčujúcu okolnosť, ale je aj v materiálnom očakávaní zmierlivejšieho prístupu súdu k nemu, pri

ukladaní trestu.

Ak navyiac obžalovaný prizná svoju vinu pred začatím procesu dokazovania na hlavnom pojednávaní, nepochybne tak koná v snahe získať ďalší benefit a to možnosť uloženia trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby.

Najvyšší súd už judikoval že: „Ak možno páchatelovi trestného činu, pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste, mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno ust. § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody použiť aj v prípade priznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku (po prijatí takehoto vyhlásenia súdom), keďže páchatel neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výmere uloženého trestu (S 44/2017)".

V zmysle vyššie uvedeného vyplýva, že už samotné priznanie viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku, možno považovať za okolnosť prípadu podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku. Obžalovaný priznaním viny (§ 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku) významným spôsobom „uľahčuje" prácu prokurátorovi a súdu v ďalšom procesnom postupe, najmä ak ide o rozsiahlu vec, náročnú na dĺžku konania a rozsah predpokladaného dokazovania.

Úplné priznanie sa obžalovaného W. k trestnej činnosti, jeho úprimné oľutovanie, pomoc orgánom činným v trestnom konaní pri dokumentovaní jeho trestnej činnosti ale i trestnej činnosti ďalších osôb, pomoc prokurátorovi pri dokázaní trestnej činnosti ďalším obžalovaným a „samo-usvedčenie sa", uľahčenie práce prokurátorovi a súdu vo forme priznania viny a tak zmiernenia rozsahu dokazovania, sú v súhrne takými okolnosťami prípadu, ktoré odôvodňujú zhovievavejší prístup súdu pri ukladaní trestu a možno ich zaradiť pod ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona. Preto nebolo potrebné v predmetnej veci „hľadať" ďalšie, či iné okolnosti prípadu, resp. pomery páchatela v zmysle § 39 ods. 1 Trestného zákona tak, ako na to poukazuje prokurátor v odvolaní.

Najvyšší súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by bránili aj v prípade obžalovaného I. W. aplikovať ust. § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Okrem toho, prokuratúra by vzhľadom na dĺžku konania (od februára 2013, resp. od marca 2014, z toho na súde len od 21. februára 2019) mala byť prvá, ktorá by mala reflektovať na prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva, ale i všeobecných súdov Slovenskej republiky o neprimeranej dĺžke konania a tak vylúčila (napr. formou zníženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby) možnosť postavenia obžalovaného ako obete pred Európskym súdom pre ľudské práva. Zo spisového materiálu je totižto zrejmé, že konanie v predmetnej veci trvalo neprimerane dlho len vo fáze prípravného konania, za ktoré zodpovedá prokurátor.

Tu najvyšší súd pripomína, že: „Dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obtiažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach, je takou okolnosťou prípadu (§ 39 ods. 1 Trestného zákona), ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona a uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom (R 10/2011, podobne R 46/2017)".

S ohľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že je nielen možné, ale s ohľadom na dĺžku konania aj vhodné aplikovať pri ukladaní trestu obžalovanému I. W. ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, a preto týmto rozsudkom menovanému rozdielne oproti súdu I. stupňa uložil trest odňatia slobody zmiernený pod dolnú hranicu trestnej sadzby a to trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov.

Najvyšší súd tak dal jasne najavo, že pri ukladaní trestu odňatia slobody prihliadol na priznanie viny

obžalovaným I. W. v zmysle § 257 Trestného poriadku a zároveň zohľadnil i neprimeranú dĺžku konania (najmä v prípravnom konaní). Pri určení výmery tohto trestu odvolací súd zohľadnil tiež závažný následok trestnej činnosti vo forme skrátenia dane vo výške 7.744.812,32 Eur, prihliadol aj na osobu obžalovaného W. a jeho sklony k nerešpektovaniu Trestného zákona (11x súdne postihnutý za rôznu trestnú činnosť) a samozrejme zobral do úvahy aj to, že to bol práve obžalovaný W., ktorý „rozbehol“, riadil a organizoval predmetnú trestnú činnosť a „zatiahol“ do nej aj členov svojej rodiny. Tieto skutočnosti bránili výraznejšiemu zníženiu výmery uloženého trestu odňatia slobody.

Pokiaľ Špecializovaný trestný súd zaradil menovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia postupoval správne a v súlade so zákonom, pretože na takéto rozhodnutie boli splnené všetky zákonné podmienky uvedené v § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Preto nemal najvyšší súd dôvod rozhodnúť inak ako súd prvého stupňa.

S ohľadom na uvedené, si podľa názoru najvyššieho súdu, z hľadiska generálnej prevencie a morálneho odsúdenia spoločnosťou, účel trestu v prípade obžalovaného W. vyžaduje uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody. Takto uložený trest odňatia slobody, spolu s trestom prepadnutia vecí, podľa názoru najvyššieho súdu je spravodlivý a objektívnym obrazom potrieb naplnenia účelu trestu podľa § 34 Trestného zákona a individuálne zohľadňuje aj jeho podiel a účasť na trestnej činnosti.

V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína základné zásady dôležité pre ukladanie trestu.

Medzi ne v prvom rade patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu a k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatelovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada „nulla poena sine lege sine crimine sine iudicio“. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatela trestného činu (zásada personálnosti trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú v zásade súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného a na to, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Váruje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na

páchateľa trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatelia spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne hodnotenie páchatelia a jeho činu, tak právne ako aj etické.

Ďalším ustanovením, ktoré musí súd aplikovať pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu je § 34 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatelia, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Výmerou trestu sa rozumie nie len určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu (napr. určenie druhu a rozsahu zakázanej činnosti, určenie rozsahu majetku, ktorý prepadá v prospech štátu, určenie podmienok obmedzení alebo povinností pri podmienenom odsúdení). Práve rozpätie zákonom ustanovenej trestnej sadzby pri určitých trestoch umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladany trest. Súd je povinný vo výmere uloženého trestu zohľadniť všetky okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona.

Osobu páchatelia treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach, pričom nemožno opomenúť možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatelia si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatelia. Možnosť nápravy páchatelia konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatelia na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitostí so spáchaným trestným činom vrátane, vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatelia má veľký význam celkový spôsob jeho života, jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatelia musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uložením trestu poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Pri ukladaní trestu treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatelia a možnosti jeho nápravy.

Vyššie uvedené zásady ale i všetky okolnosti prípadu viedli najvyšší súd k nasledovným záverom, pokiaľ ide o tresty uložené obžalovaným U. a F..

Špecializovaný trestný súd uložil obž. U. trest odňatia slobody - „s prihliadnutím na ponúknutú záruku za nápravu obvineného od dôveryhodnej osoby - starostu obce V. - K. T.“.

Hoci zákon v ust. § 4 ods. 4 Trestného poriadku výslovne ustanovuje, že záruku za nápravu obvineného môže ponúknuť záujmové združenie občanov, odvolací súd sa stotožnil s postupom - per analogiam - Špecializovaného trestného súdu, pokiaľ tento prijal záruku ponúknutú dôveryhodnou osobou, pretože i takáto osoba môže naplniť zmysel a účel záruky za nápravu obvineného. Napokon správnosť takého postupu súdu prvého stupňa možno vyvodiť z § 5 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba, ktorí prevzali záruku za prevýchovu obvineného alebo odsúdeného, majú povinnosť pôsobiť na osobu, za ktorú sa zaručili.

Pokiaľ však Špecializovaný trestný súd na jednej strane prijal záruku dôveryhodnej osoby za nápravu obvineného a túto zohľadnil pri uložení trestu odňatia slobody obž. U. a na druhej strane menovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody, dostal sa tak do logického i právneho rozporu a poprel tak zmysel a účel záruky.

Záruka za nápravu obvineného môže byť účinná až vtedy, keď ju súd prijme. Súd pritom posudzuje, či

ponúknutá záruka dáva predpoklady pre nápravu obvineného pôsobením dôveryhodnej osoby. Súd po prijatí záruky (samostatným výrokom) pri rozhodovaní o treste (nie pri rozhodovaní o vine) berie na ňu zreteľ, a to tým spôsobom, že

- upustí od potrestania,
- uloží taký druh trestu, ktorý nie je spojený s odňatím slobody,
- uloží trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu.

Ako je vidieť, prijatie záruky za nápravu obvineného má zmysel a jej prijatie je opodstatnené vtedy, keď súd uloží obvinenému trest odňatia slobody, ktorý nie je spojený s jeho výkonom. To sa v predmetnej veci nestalo. Najvyšší súd si osvojil úvahy i právne závery súdu prvého stupňa o dôvodnosti prijatia ponúkanej záruky, pretože súhlasí s tým, že obž. U. ale aj obž. F. boli len „výkonnými praporečkami“ obž. W., ktorý slovný zvrät považuje za trefný a výstižný, zodpovedajúci všetkým okolnostiam prípadu. Preto je potrebné, aby súd prvého stupňa vo veci opätovne vypočul na hlavnom pojednávaní starostu obce V. - K. T. a starostu obce V. W. C. - Ing. R. Z. (č. l. 6071), ktorí upresnia a vysvetlia ako (akými konkrétnymi krokmi) budú pôsobiť na osoby obžalovaných U. a F. v prípade, ak by súd prijal nimi ponúknuté záruky.

Ak súd uzná opodstatnenosť ponúknutých záruk, rozhodne o ich prijatí samostatným výrokom v rámci výroku o treste (§ 4 ods. 4 Trestného poriadku) a s ohľadom na vyššie uvedené, ale aj s ohľadom na ustanovenie § 34 ods. 5 písm. a) Trestného poriadku a osoby obžalovaných U. a F., bude podľa názoru najvyššieho súdu, možné a opodstatnené u menovaných uvažovať o uložení trestu odňatia slobody nespojeného s jeho výkonom.

+ + +

Prokurátor podal odvolanie v neprospech všetkých troch obžalovaných len proti výroku o treste odňatia slobody - „k ostatným uloženým trestom jednotlivým obžalovaným nemám výhrady“.

Za takejto situácie je najvyšší súd limitovaný tzv. obmedzeným revíznym princípom, vyplývajúcim z ust. § 317 ods. 1 Trestného poriadku, a preto sa môže len akademicky (bez, pre obžalovaných negatívnych právnych dôsledkov) vyjadriť k trestu prepadnutiu majetku.

Zo záverečnej reči prokurátora (č. l. 6077) vyplýva, že navrhol uložiť všetkým trom obžalovaným trest prepadnutia veci a zároveň trest prepadnutia majetku.

Takýto prokurátorom navrhovaný postup, pri ukladaní trestu, je zo zákona vylúčený, pretože podľa § 34 ods. 7 písm. d) Trestného zákona „popri sebe nemožno uložiť trest prepadnutia veci a trest prepadnutia majetku“. Preto, pokiaľ súd neuložil tieto tresty popri sebe, postupoval správne.

Najvyšší súd si však neosvojil úvahy Špecializovaného trestného súdu, najmä k nemožnosti uloženia trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona, pretože - „nie je možné predpokladať, že by vlastnili majetok v značnom rozsahu“.

Ak súd na jednej strane vyslovil (výrokom o prepadnutí veci napr. u obžalovaného T. U., že mu odníma z „vlastníctva“ sumu spolu 83.231,40 €, potom nemôžu obstať úvahy súdu o tom, že majetok menovaného nepresahuje značný rozsah.

Majetok (v zmysle prípadného postupu podľa § 58 Trestného zákona) tvorí súhrn všetkých aktív páchatel'a. Je to súhrn všetkých majetkových hodnôt, t. j. vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených hodnôt. Vecami budú všetky hmotné predmety, ktoré majú úžitkovú hodnotu, vrátane peňazí v hotovosti, bytov a nebytových priestorov, výsledkov tvorivej ľudskej činnosti a cenných papierov. Pohľadávkami sú najmä vklady na bankových účtoch, na vkladných knižkách, nároky na vyplatenie dividend, nároky z poisťného plnenia a podobne. Inými právami a peniazmi ocenenými hodnotami sa rozumejú obchodné podiely, resp. členské vklady v obchodných spoločnostiach, vklad

tichého spoločníka atď.

Z uvedeného vyplýva, že aj peniaze v hotovosti, ako jedna z mnohých vecí - §130 Trestného zákona tvoria majetok obžalovaných. Z uvedeného vyplýva, že súd by mohol obžalovanému I. W. i obžalovanému T. U. uložiť trest prepadnutia majetku postupom podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona, pretože výrokom o treste prepadnutia vecí sám súd deklaroval, že ich majetok presiahol značný rozsah (§ 58 ods. 2 Trestného zákona) a že minimálne v takomto rozsahu bol získaný trestným činom - § 58 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

Odvolací súd je limitovaný zásadou zákazu reformatio in peius a preto vyššie uvedené má len konštatačný akademický charakter.

+ + +

Obžalovaný T. U. odvolaním napadol nielen neprimeranosť a prísnosť trestu odňatia slobody, k čomu sa odvolací súd vyjadril vyššie, ale aj výrok súdu prvého stupňa o treste prepadnutia vecí.

Je potrebné súhlasiť s obhajobou, že vo vzťahu k výroku o treste prepadnutia vecí obžalovanému T. U. súd nevykonal ani jediný dôkaz, pričom o uložení tohto druhu trestu rozhodol preto, že: „Bolo zrejmé, že ide o financie, ktoré páchatelia získali trestným činom. Predmetné sumy boli zaistené pri domových prehliadkach, vo väčšine prípadov ide o naozaj vysoké sumy a súd nemal pochybnosti o tom, že doslova ide o „tržby“, ktoré boli obžalovaným odovzdané osobami, ktoré tabakové výrobky bez dane nakupovali“.

K tomuto právnomu záveru, a samozrejme k výroku o treste prepadnutia vecí, Špecializovaný trestný súd dospel bez toho, aby vykonal aspoň základné dôkazy - prečítanie listinných dôkazov - príkaz na domovú prehliadku, príkaz na prehliadku iných priestorov, zápisnicu o domovej prehliadke, zápisnicu o prehliadke iných priestorov a pod. na hlavnom pojednávaní, a preto nebolo vôbec dokázané a nie je zrejmé, ako sa sumy uvedené vo výroku o treste prepadnutia vecí u obžalovaného T. U. „objavili“ v tomto trestnom konaní, či sú správne, komu patria tam uvedené finančné prostriedky a vôbec nie je zrejmé, kde sa teraz a prečo nachádzajú.

Základným predpokladom na rozhodnutie o uložení trestu prepadnutia vecí je zistenie a dôkazné preukázanie, že vec o prepadnutí ktorej sa rozhoduje patrí páchatelovi, pretože podľa § 60 ods. 4 Trestného zákona trest prepadnutia vecí môže súd uložiť len ak ide o vec patriacu páchatelovi.

V zmysle vyššie uvedeného vec patrí páchatelovi, ak ju v dobe rozhodovania o nej vlastní, ak je súčasťou majetku páchatela, alebo pokiaľ s ňou fakticky ako vlastník nakladá, hoci nie je známy jej oprávnený vlastník či držiteľ. Obhajoba v odvolaní spochybnila skutočnosť, že peniaze patrili obžalovanému T. U. s tým, že „patrili matke, starej matke a otcovi“.

Otázkou vlastníctva, či obdobného práva inej osoby než páchatela (v tomto prípade k peniazom), rieši trestný súd ako predbežnú, ak o tejto otázke nebolo právoplatne rozhodnuté v civilnom procese.

Špecializovaný trestný súd, ak bude v ďalšom konaní uvažovať o opätovnom uložení trestu prepadnutia vecí obžalovanému T. U., bude musieť k tomu vykonať potrebné a náležité dokazovanie zohľadniac aj návrhy na doplnenie dokazovania prednesené obhajobou a svoje úvahy a právne závery oprieť o toto dokazovanie a jeho výsledky. To isté sa týka prípadného výroku o zhabaní vecí.

Keďže obžalovaní I. W. a R. F. nepodali odvolanie proti výroku o treste prepadnutia vecí, nemohol najvyšší súd vo vzťahu k nim, a k označenému výroku rozhodnúť tak, ako u obžalovaného T. U., nakoľko bol obmedzený ustanovením § 317 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im

predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Obžalovaní I. W. a R. F. v rámci odvolania proti výroku o treste odňatia slobody nenapadli - nenamietali nesprávny procesný postup súdu pri rozhodovaní o výroku o treste prepadnutia veci, ktorý sa ich osobne dotýkal a preto nemohol odvolací súd prihliadať na toto pochybenie súdu prvého stupňa v zmysle druhej vety § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pretože takáto chyba v procesnom postupe nepredstavuje žiadny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Odvolací súd mal teda v tomto smere „zviazané ruky“ a to samozrejme aj s ohľadom na nemožnosť použitia zásady beneficium cohaesionis, ktorá vo vzťahu k výroku o treste prepadnutia veci u obžalovaného I. W. a obžalovaného R. F. je neaplikovateľná, keďže výrok o treste prepadnutia veci je individualizovaný nielen konkrétnym obžalovaným, ale aj výsostne osobnostnými a individuálnymi okolnosťami, dotýkajúcimi sa len toho ktorého obžalovaného a situácii súvisiacich s dokazovaním napr. toho, komu zaistené peniaze patrili.

Okrem vyššie uvedeného odvolací súd pripomína, že vo výroku o treste prepadnutia veci súd nerozhoduje o tom, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát, pretože táto skutočnosť vyplýva priamo zo zákona. Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona rozhoduje súd len vtedy, ak vlastníkom prepadnutej veci sa stáva iný subjekt ako štát. Výrok o treste má a môže obsahovať len tie ustanovenia Trestného zákona, ktoré uložený trest skutočne ovplyvňujú či už ide o druh trestu, jeho výmeru, spôsob výkonu a pod. Ustanovenie § 60 ods. 5 prvá časť vety Trestného poriadku nijak neovplyvňuje výrok o treste, súd podľa nej nerozhoduje, a preto má len konštatčný význam bez dopadu na výrok o treste.

So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.